

Брюксел, 22 септември 2025 г.
(OR. en)

Междуинституционално досие:
2023/0008 (COD)

9858/25
ADD 1 REV 1

SOC 363
STATIS 46
CODEC 750

ПРОЕКТ ЗА ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ НА СЪВЕТА

Относно: Позиция на Съвета на първо четене с оглед на приемането на РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно европейската статистика за населението и жилищния фонд, за изменение на Регламент (ЕО) № 862/2007 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 763/2008 и (ЕС) № 1260/2013
– Проект за изложение на мотивите на Съвета

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 20 януари 2023 г. Комисията представи предложението си за регламент относно европейската статистика за населението и жилищния фонд, за изменение на Регламент (ЕО) № 862/2007 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 763/2008 и (ЕС) № 1260/2013¹ (Регламента за европейската статистика за населението).
2. Настоящото предложение има за цел създаването на хармонизирана рамка за европейската статистика за населението и жилищния фонд чрез интегриране на съществуващите статистически данни за демографията, миграцията и преброяванията. Тя има за цел да подобри съпоставимостта, актуалността и степента на относимост на данните в държавите членки, като подкрепя политиките на ЕС, свързани с демографските промени, социалното сближаване и устойчивото развитие.

¹ ST 5588/23.

3. Предложението беше разгледано на редица заседания на работна група „Статистика“.
4. На 21 юни 2023 г. Комитетът на постоянните представители (I част) одобри мандата за преговори и въз основа на това прикани председателството да започне преговори с Европейския парламент с оглед на постигането на споразумение на първо четене.
5. Комитетът на постоянните представители одобри преразгледан мандат² на 6 март 2024 г., а на 7 май 2025 г. предостави насоки по отношение на бъдещите действия³ в преговорите с Парламента.
6. Европейският парламент прие своя доклад в комисията по заетост и социални въпроси (комисията EMPL) на 2 октомври 2023 г. и го потвърди на пленарно заседание на 18 октомври 2023 г. На 24 април 2024 г. Парламентът прие позицията си на първо четене малко преди приключването на 9-ия законодателен мандат на Европейския парламент.
7. Преговорите с Парламента започнаха през ноември 2023 г. по време на испанското председателство и продължиха по време на белгийското и полското председателство. От средата на март 2024 г. до края на 2024 г. преговорите бяха прекъснати, първоначално поради промяната в законодателния цикъл на Европейския парламент, а впоследствие и поради работното натоварване, свързано с назначаването на новата Комисия.
8. На петата тристранна среща, проведена на 12 май 2025 г., преговарящите екипи на Съвета и Парламента постигнаха предварително споразумение.
9. На 28 май 2025 г. Комитетът на постоянните представители (I част) анализира окончателния компромисен текст с оглед на постигането на споразумение и го потвърди⁴.

² ST 7138/1/24 REV 1.

³ ST 8117/25.

⁴ ST 9153/25.

10. На 5 юни 2025 г. комисията EMPL на Европейския парламент потвърди политическото споразумение и на 6 юни 2025 г. председателят на комисията EMPL изпрати писмо до председателя на Комитета на постоянните представители, в което потвърди, че ако Съветът одобри регламента на първо четене, след редакция от юрист-лингвистите, Парламентът ще одобри на второ четене позицията на Съвета.

II. ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДВАРИТЕЛНОТО СПОРАЗУМЕНИЕ

11. Европейският парламент и Съветът проведоха преговори с цел сключване на споразумение въз основа на позиция на Съвета на първо четене, която Парламентът би могъл да одобри без изменения на второ четене. Текстът на позицията на Съвета на първо четене напълно отразява компромиса, постигнат между двата съзаконодателни органа с помощта на Европейската комисия.

Демографска основа

12. Демографската основа е един от най-чувствителните от политическа и техническа гледна точка елементи на предложението. Окончателният компромисен текст включва задължението за прилагане на методи за оценка само за общото население на национално ниво. Това задължение се отнася конкретно за три статистически теми: „Основни характеристики на лицето“, „Социално-икономически характеристики на лицето“ и „Положението на домакинството на лицето“. Освен това държавите членки могат да използват специална категория за корекции, когато са налични допълнителни оценки. Този допълнителен, но доброволен инструмент за корекция дава възможност на държавите членки да оценяват общия брой на населението, като същевременно отчитат пропуските в данните. Когато се използва тази категория за корекции, от държавите членки се изисква да обяснят своята методология и да обосноват използването ѝ в придружаващите доклади за качеството.

13. По отношение на данните за населението за нуждите на гласуването с квалифицирано мнозинство Евростат ще предоставя на Съвета общото население на всяка държава членка до 30 септември всяка година въз основа на данните, предоставени от държавите членки, както е посочено в приложението към регламента. Държавите членки могат да преразглеждат своите данни до 1 септември всяка година.

Труднодостъпни групи от населението

14. С предварителното споразумение се въвежда определение за труднодостъпни групи от населението, като се посочват съществуващите пречки за пълното и представително включване или идентифицирането на определени лица в статистическите данни. Този термин е включен в съображенията и постановителната част с цел да се увеличат усилията за подобряване на статистическия обхват на тези групи от населението.
15. За да се подкрепи подобряването на обхвата, компромисният текст включва разпоредби за пилотни проучвания и проучвания за осъществимост, насочени към оценка на наличието на данни за групи като лица, настанени в институции, бездомни лица и хора с увреждания. В тези проучвания ще бъдат разгледани подходящи методологии, като същевременно се спазват стандартите за защита на данните и се вземат предвид националните възможности.

Дерогации

16. Когато прилагането на регламента или на свързаните с него делегирани актове или актове за изпълнение изисква да бъдат извършени значителни адаптации на националните статистически системи, държавите членки могат да поискат дерогация за първоначален период до три години с възможност за еднократно удължаване с максимум три години, при условие че е предоставена достатъчна обосновка.

Гаранции

17. С предварителното споразумение се въвеждат качествени предпазни гаранции, адаптирани към особеностите на ESOP. С тези предпазни гаранции се осигурява, че няма да има ненужно припокриване между данните, събирани съгласно Регламента за европейската статистика за населението, и данните, събирани за Регламента за интегрирана европейска социална статистика⁵. Освен това компромисният текст изключва събирането на данни, които по своето естество могат да бъдат получени само директно от отделни лица чрез проучвания.
18. За да се улесни изпълнението, в предварителното споразумение се определя общо правило, че актовете за изпълнение трябва да бъдат приети най-малко 18 месеца преди началото на съответния референтен период. Приложими са две изключения: актовете за изпълнение за първите референтни моменти се приемат не по-късно от 12 месеца преди първите референтни моменти, а актовете за изпълнение относно данните от преброяването се приемат най-малко 24 месеца преди референтната дата.

Ad-hoc събиране на данни

19. В предварителното споразумение се установява структуриран механизъм за допълнителни събирания на данни. Тези събирания, които са предназначени да отговарят на неочаквани краткосрочни или свързани с кризи статистически нужди, са уредени чрез делегирани актове и актове за изпълнение, добавени в член 5.
20. За да се гарантира пропорционалност и да се избегнат смущения в текущата статистическа работа, се прилагат следните ограничения: а) всяко временно събиране на данни може да трае максимум три години, б) между две последователни събирания трябва да има минимален интервал от две години и в) временното събиране на данни не може да съвпада с референтните периоди на преброяването.

Приложение

21. В приложението са очертани статистическите изисквания, периодичността, териториалните разбивки и сроковете за предаване, които гарантират осъществимостта и високото качество на данните.

⁵ [Регламент \(ЕС\) 2019/1700 за създаване на обща рамка за европейската статистика за лицата и домакинствата, основана на индивидуални данни, събрани чрез извадки \(Рамков регламент за интегрирана европейска социална статистика\).](#)

22. Беше сметено, че шестмесечната периодичност и годишните данни за социално-икономическите характеристики не носят статистическа стойност, която да оправдае тежестта, която те биха наложили върху националните статистически системи, поради което те бяха заличени.
23. В компромисния текст се потвърждава, че данните за характеристиките на сградите, свързани с енергопотреблението, ще бъдат извлечени изключително от националните бази данни в съответствие с Директива (ЕС) 2024/1275. С тази разпоредба се гарантира правна яснота и се избягва въвеждането на нови задължения за докладване.
24. Беше запазен срок за предаване T+24 месеца за най-сложните набори от данни, наред с другото, събираните на десетгодишна основа набори или наборите в област „семејства и домакинства“, както и многогодишните набори от данни, чието териториално равнище са местните административни единици (LAU)⁶.
25. За някои годишни и многогодишни набори от данни се определя преходен период до 2035 г. За някои годишни набори от данни ще се прилага 12-месечен срок до 2035 г., след което крайният срок ще бъде намален на 10 месеца. За многогодишните набори от данни крайният срок ще остане 24 месеца до 2035 г. и след това ще бъде променен на 18 месеца. Тези преходни периоди ще гарантират постепенно и осъществимо изпълнение.
26. За тримесечните данни за имигрантите беше определен 120-дневен срок, а за годишните данни за общото население и за основни демографски събития беше определен 60-дневен срок.

Дата на прилагане и първа референтна година

27. Тъй като настоящият регламент ще бъде приет по-късно от първоначално предвиденото, датата на прилагане е 1 януари 2028 г. Следователно 2027 г. ще бъде първата референтна година за събиране на данни съгласно регламента.

⁶ [Местните административни единици \(LAU\) се използват за разделяне на територията на ЕС за целите на предоставянето на статистики на местно равнище. Те са административни подразделения на ниско ниво на дадена държава под нивото на провинция, регион или държава.](#)

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

28. Позицията на Съвета на първо четене отразява напълно компромиса, постигнат при преговорите между Европейския парламент и Съвета със съдействието на Комисията.
29. Посоченият компромис се потвърждава в писмото на председателя на комисията по заетост и социални въпроси до председателя на Комитета на постоянните представители от 6 юни 2025 г. В това писмо председателят на комисията по заетост и социални въпроси посочва, че ще препоръча на членовете на комисията, а впоследствие и на пленарното заседание, позицията на Съвета на първо четене да бъде приета без изменения на второ четене в Парламента, след редакция от юрист-лингвистите на двете институции.
-